

1. Názov aktivity

Po stopách bylínok – terénny workshop zameraný na poznávanie jarných rastlín

2. Cieľ aktivity

Cieľom aktivity je rozvíjať prírodovedné myslenie, podnikavosť a mäkké zručnosti žiakov prostredníctvom priameho kontaktu s prírodným prostredím.

Žiaci sa učia spoznávať jarné byliny v ich prirodzenom prostredí, pozorovať ich vlastnosti, porovnávať získané poznatky s teoretickými informáciami a využívať ich v praktickom živote.

Dôležitou súčasťou aktivity je rozvoj schopnosti samostatne sa pripravovať, plánovať priebeh výpravy, pracovať s informáciami a správať sa zodpovedne v prírode.

Aktivita zároveň vedie žiakov k uvedomeniu si hodnoty prírodných zdrojov a k budovaniu vzťahu k životnému prostrediu.

3. Typ aktivity

- terénne vzdelávanie
- projektové učenie
- zážitkové učenie

4. Metodický prístup

Aktivita je postavená na princípe učenia prostredníctvom skúsenosti, ktoré prebieha v cykle:

pozorovanie → porozumenie → overovanie → aplikácia → reflexia

Žiaci najskôr získavajú teoretické poznatky o rastlinách, ktoré následne overujú priamo v prírode. Tento proces im umožňuje prepájať informácie z rôznych zdrojov s reálnym pozorovaním.

Dôležitou súčasťou je aktívna účasť žiakov – samostatné objavovanie, kladenie otázok, diskusia a vyhodnocovanie pozorovaní.

Dospelý vystupuje ako sprievodca, ktorý podporuje proces učenia, usmerňuje diskusiu a dohliada na bezpečný priebeh aktivity.

5. Príprava aktivity

5.1 Obsahová príprava

Pred samotnou realizáciou aktivity sa žiaci pripravujú prostredníctvom práce s rôznymi zdrojmi:

- encyklopédie a herbáre,
- internetové zdroje a fotografie rastlín,
- odborné knihy o bylinkách.

Zameriavajú sa na:

- rozpoznávanie jarých bylín,
- ich vzhľad a charakteristické znaky,
- využitie v praxi (napr. čaje, liečivé účinky),
- chránené rastliny a pravidlá ich ochrany.

Súčasťou prípravy je aj diskusia o správaní v prírode – ako sa pohybovať v prostredí tak, aby nedochádzalo k jeho poškodeniu.

5.2 Praktická príprava

Žiaci sa pripravujú aj prakticky:

- sledujú predpoveď počasia,
- plánujú trasu a priebeh výpravy,
- vyhľadávajú spoje a orientujú sa v cestovnom poriadku,
- počítajú náklady spojené s presunom.

Táto fáza rozvíja samostatnosť a základné prvky finančnej gramotnosti.

5.3 Príprava pomôcok

Na realizáciu aktivity je vhodné zabezpečiť:

- lupu alebo mikroskop,
- ďalekohľad,
- kompas,
- prípadne jednoduché meracie alebo pozorovacie nástroje.

Pomôcky podporujú detailné pozorovanie a zvyšujú zážitkovosť aktivity.

6. Priebeh aktivity

6.1 Úvodná fáza

Na začiatku aktivity prebieha krátka diskusia, v ktorej si žiaci pripomínajú svoje poznatky o bylinkách.

Rozprávajú sa o tom:

- aké rastliny poznajú,
- kde ich môžu nájsť,
- ako ich možno využiť.

Táto fáza aktivizuje ich predchádzajúce vedomosti.

6.2 Terénne pozorovanie

Žiaci sa pohybujú v prírodnom prostredí a aktívne vyhľadávajú jarné byliny.

Pozorujú:

- tvar listov a kvetov,
- farbu a štruktúru rastlín,
- prostredie, v ktorom rastú.

Zameriavajú sa napríklad na rastliny ako:

- prvosienka jarná,
- podbeľ,
- blyskáč,
- fialka,
- ďalšie typické jarné druhy.

Každú rastlinu porovnávajú s informáciami, ktoré si pripravili.

6.3 Práca s pomôckami

Žiaci využívajú rôzne nástroje na detailnejšie skúmanie:

- lupy a mikroskopy na pozorovanie detailov,
- ďalekohľad na sledovanie prostredia,
- kompas na orientáciu.

Učia sa, ako tieto pomôcky používať a aký majú význam pri pozorovaní.

6.4 Prepojenie s edukatívnymi zdrojmi

Ak sa v prostredí nachádzajú informačné tabule alebo iné edukačné prvky, žiaci s nimi pracujú.

Porovnávajú:

- informácie z panelov,
- svoje poznatky,
- reálne pozorovanie v prírode.

Tým si overujú správnosť svojich zistení.

6.5 Zážitkové poznávanie prírody

Súčasťou aktivity je aj vnímanie prírody všetkými zmyslami.

Žiaci:

- pozorujú,
- počúvajú zvuky prírody,
- vnímajú vône rastlín,
- skúmajú štruktúru prírodnín dotykom.

Táto skúsenosť podporuje hlbšie porozumenie a budovanie vzťahu k prírode.

6.6 Diskusia a priebežná reflexia

Počas aktivity prebieha priebežná diskusia.

Žiaci:

- pomenúvajú svoje zistenia,
- porovnávajú poznatky,
- kladú otázky,
- vysvetľujú si navzájom rozdiely.

6.7 Následná praktická aktivita

Po návrate z terénu je vhodné zaradiť praktickú činnosť, ktorá prepája poznatky s využitím v praxi.

Napríklad:

- príprava jednoduchého produktu z bylínok (napr. pomazánka, čaj),
- spracovanie nazbieraných poznatkov.

Táto fáza uzatvára cyklus učenia.

6.8 Záverečná reflexia

Žiaci reflektujú:

- čo sa naučili,
- čo ich prekvapilo,
- čo bolo náročné,
- čo by chceli ďalej skúmať.

Reflexia pomáha upevniť poznatky a skúsenosť.

7. Mäkké zručnosti

Počas aktivity žiaci rozvíjajú:

- kritické myslenie (porovnávanie informácií),
- pozorovacie a vedecké zručnosti,
- tímovú spoluprácu,
- komunikáciu,
- empatiu a rešpekt k prírode,
- schopnosť vnímať prostredie všetkými zmyslami,
- samostatnosť.

8. Rozvoj podnikavosti

Aktivita podporuje podnikavosť prostredníctvom:

- plánovania a prípravy (organizácia výpravy),
- finančnej gramotnosti (náklady, doprava),
- vyhľadávania a spracovania informácií,
- iniciatívy a aktívneho prístupu,
- tvorivosti (praktické využitie bylín),
- zodpovednosti (správanie v prírode).

Žiaci sa učia vidieť príležitosti v reálnom prostredí a prepájať poznatky s praktickým využitím.

9. Organizačné parametre

Cieľová skupina: žiaci základných škôl

Počet žiakov: min. 6–10

Dĺžka aktivity: 2–4 hodiny

Prostredie: prírodné (les, náučný chodník, lúka)